

Știința

ORGAN AL COMITETULUI CENTRAL AL P.C.R.

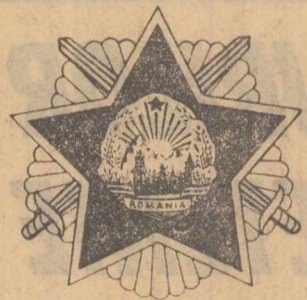
Anul XXXVII Nr. 7512

Vineri 3 noiembrie 1967

6 PAGINI — 30 BANI

PROLETAȚII DIN TOATE ȚĂRILE, UNIȚI-VĂ!

Biblioteca Centrală Regională Hunedoara-Deva

MENIREA CONTROLULUI ECONOMIC FINANCIAR

O latură inseparabilă, de însemnată deosebită, a perfecționării conducerii și planificării economiei naționale, corespunzător condițiilor noi etape de dezvoltare socialistă a României, este întărirea și ridicarea calitativă a controlului economic-financiar. Proiectul de Directive prevede măsuri complexe pentru înlăturarea fenomenelor de centralism excesiv în conducerea și planificarea activității economice, acordă ambiguități sporite ministerelor, centralelor industriale și întreprinderilor în gospodăria cât mai eficientă a fondurilor materiale și bănești, stimulându-se inițiativa și responsabilitatea în formularea și fundamentarea științifică a deciziilor economice, în ducerea lor la bun sfârșit, la timp și în condiții optime.

Deciziile economice trebuie însă să corespundă intereselor generale ale economiei naționale, ceea ce presupune, deci, o strictă conformitate cu legile stărilor, respectarea riguroasă a disciplinei de plan și financiar. Tocmai aici, la punctele de legătură, de confluență a inițiativii și deciziilor economice cu disciplina de plan și financiară se manifestă pregnant rolul și valoarea controlului economic și financiar. Așa cum se stipulează în proiectul de Directive, organele financiare și bancare trebuie să fie prezente la toate nivelurile economiei naționale, acolo unde se hotărăște în mod concret angajarea banului public și, îndeosebi, în unitățile unde are loc procesul producției materiale, exercitând permanent, prin mijloace cu caracter economic, o puternică influență asupra gospodăririi raționale a fondurilor materiale și bănești și, prin aceasta, asupra îndeplinirii riguroase a prevederilor planului de stat.

Precizarea proiectului de Directive atestă nu numai prețuirea și rolul controlului economic-financiar, dar și atribuțiile sale esențiale — control permanent, calificat și exercitat în mod selectiv, diferențiat, corespunzător treptei de activitate din tripticul

Emil HATOS
secretar general în Ministerul Finanțelor

minister economic, centrală industrială, întreprindere. Deci, controlul economic și financiar va trebui să depășească stadiul actual, să devină o parte imprescriptibilă a muncii și conducerii colective, necesitate întărită și de faptul, prezentat în proiectul de Directive, că la lucrările consiliului de administrație al centralei industriale vor participa și organele bancare sau ale Ministerului Finanțelor. În ultimă instanță, controlul economic-financiar, desfășurat în toate sectoarele, are menirea să sesizeze operativ apariția fenomenelor negative, să contribuie astfel la stabilirea căilor de lichidare a lipsurilor, să combată cu fermitate neajunsurile în gospodăria banului public și avutului obște și să determine la timp măsuri pentru închiderea tuturor canalelor de irosire a fondurilor materiale și bănești.

Realizarea ireproșabilă a tuturor acestor sarcini de mare responsabilitate presupune însă, mai întâi, așa după cum am spus, depășirea stadiului actual al exercitării controlului economic și financiar. Pe lângă direcțiile, în acest sens, în proiectul de Directive se critică, în mod temeinic, deficiențele controlului economic și financiar. De pildă, în sistarea — înainte de efectuare — a acelor acte financiare care nu întrucesc cerințele

legii sau au un caracter neeconomic, un rol de prim ordin revine controlului preventiv. Acest control prin însăși natura sa trebuie să prevină și să stăvilească risipa sau proasta gospodărire și, în acest fel, să asigure de la început creșterea eficienței în angajarea fondurilor materiale și bănești. Ce se constată însă? În loc să se exercite riguros atribuțiile sale, în unele întreprinderi acest control s-a împotmolit în formalism, în multe imperfecțiuni organizatorice, ceea ce împiedică nivelul eficacității sale. Exemplele nu lipsesc. La întreprinderile Ministerului Căilor Ferate au fost constatate, în semestrul I a. c., dar numai în urma controlului ulterior, 3.111 cazuri de încălcare a regulamentelor privind plata salariilor și a celorlalte drepturi de personal, datorate neglijenței sau nepriceperii salariaților înscriși în efectuarea calculului respective, dar și superficialității controlului preventiv.

Asemenea lacune pun într-o lumină proastă însăși existența acestui control. Iată de ce în proiectul de Directive se evidențiază ca strict necesară o revizuire, o revedere a întregului mod de organizare și funcționare a controlului preventiv. Lacunelor le-a sunat ceasul, cum se spune. Se impune, deci, precizarea și delimitarea sarcinilor de control preventiv, urmându-se îndeosebi extirparea rădăcinilor formalismului și improvizărilor, dar și concentrarea „focului” asupra tuturor operațiilor care pot genera efecte dăunătoare asupra patrimoniului obște. Stringență este și selecționarea judicioasă a cadrelor, cărora le revine sarcina de mare responsabilitate și încredere de a bara, prin controlul preventiv, acelor dăunătoare eficienței economice. Răspunderea personală în efectuarea controlului preventiv însoțită și răspundere materială din partea cadrelor este o necesară condiție care nu se poate admite ca sub semnarea vizei de rigoare să continue totuși unele acte de indisciplină financiară.

(Continuare în pag. a III-a)

IN PAG. A III-A
DOCUMENTELE
PLENAREI C.C.
AL P. C. R.
în dezbatere

(Continuare în pag. a V-a)

În viața Oradei, Crisul este motivul simbolului cu cea mai mare pregnanță. Albia râului este tăiat definitiv în pământul tinutului care-i poartă numele, iar curgerea sa liniștită și mărească adună semnele vremilor, construind imagini și căror tlic ascunde se găsește în aceeași rostogolire egală a avelor. Acest râu are o existență foarte interesantă și caracteristică — cea mai de seamă în peisajul orădean este lipsa de dramatism. Primăvara este puternic și generos. Apele sale lovesc malurile și glasul i se aude de departe, anunțându-i victoria. Toamna este mai înșor și malurile i se deslășesc cum se arată coastele unui voinic slăbit. În tot acest timp, aceeași curgere do-

Peisaj orădean

de Aurel Dragoș
MUNTEANU

moală, puternică și egală. Nimic nu tulbură monumentalitatea existenței sale. Crisul este o imagine a veșniciei mișcătoare, iar cel care-l privește cu atenție poate să cunosască una din înfruptările măreției.

Oradea — orașul podurilor. Cele două părți create de apele Crisului sunt legate între ele prin arcurile podurilor, dispuse din întâmplare sau cu bună știință, într-o perfecție sincretică. Bratele lor din fier și beton sunt puternice și zvelte, îndrăznește și minime. Toate organele așezate pe ape au o existență aparte, mai specializată, mai adaptată în același timp. Ele sunt, pe lângă istorice, în care viața timpului se înșiră-măi mult de cea a strămoșilor. Lingă râului ne așază și noi, ca părinții noștri și părinții părinților noștri. Apele multe au fost dintodeauna un temel al prosperității, iar istoria orașelor le pomenește mereu. Ele au creat ambianța dinamică sau pe cea estetică a așezărilor urbane. În burajul nostru de pe malurile Crisului, aerul este înțârit de constanța permanenței acestui râu. Veneșica aparține naturii, iar de unde vine de la săle: apele lui curg dintodeauna și vor curge întotdeauna, păstrând în tăcere lunecării lor neobosite imaginea estetică a așezărilor urbane. Într-un pod adăpat, nu poate fi decât frumoasă imaginea sa este aceea a minții umane, întrunind plasticitatea și exactitatea.

Gravitatea este la Oradea la ea acasă. În primul rând, datorită conștiinței istorice. Aici a existat un oraș puternic, o cetate a sfinților Evului Mediu, pe aceste străzi și-a purtat statura mândră Nicolae Orlachiu.

(Continuare în pag. a IV-a)

SEMICENTENARUL MARI REVOLUȚII

SOCIALISTE DIN OCTOMBRIE

Dezvelirea Monumentului lui V. I. Lenin la Kremlin

MOSCOVA 2. — Corespondenții noștri la Moscova, S. Podină și N. Cristoloveanu, transmit: Joi la Moscova a fost dezvelit Monumentul lui Vladimir Ilici Lenin, ridicat în incinta Kremlinului. La mitingul care a avut loc cu acest prilej au participat Leonid Brejnev, Alexei Kosighin, Nikolai Podgorni și alți conducători de partid și de stat sovietici. Au fost de față delegațiile de partid și guvernamentale ale țărilor socialiste, ale partidelor comuniste și muncitorești și alte delegații sosite la Moscova pentru a lua parte la festivitățile legate de semicentenarul Marii Revoluții Socialiste din Octombrie.

A participat delegația de partid și guvernamentală a Republicii Socialiste România. În tribuna oficială se aflau tovarășii Nicolae Ceaușescu și Ion Gheorghe Maurer.

Trău prezente, de asemenea, delegațiile veteranilor mișcării revoluționare din România, Consiliul Central al Uniunii Generale a Sindicatelor, Comitetul Central al Uniunii Tineretului Comunist și Consiliul Național al Femeilor.

Monumentul, care reprezintă figura turnată în bronz a lui V. I. Lenin, cu înălțimea de 3,5 metri, pe un pedestal de granit, a fost dezvelit de Leonid Brejnev, care a rostit o cuvântare în care a evocat urmasa personalitate a celui care a fost nu numai un teoretician de seamă al revoluției, dar a condus și a dus la victorie cea mai mare revoluție din istorie.

A luat de asemenea, cuvântul acad. Konstantin Ostrovitianov, membru al P.C.U.S. din 1914. Vorburile a arătat că victoria ide-

ilor marxism-leninismului este înfructurată în înfăptuirile popoarelor din țările socialiste, că ideile

lui Octombrie luminează calea spre eliberare a tuturor oamenilor muncii din lume.

Delegația română a vizitat expoziția realizărilor economiei naționale a U.R.S.S.

MOSCOVA 2 (Agerpres). — Delegația de partid și guvernamentală a Republicii Socialiste România, condusă de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al P.C.R., care participă la manifestările prilejuate de sărbătorirea celei de-a 50-a aniversări a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, a vizitat joi dimineața Expoziția realizărilor economiei naționale a U.R.S.S.

Membrii delegației au fost însoțiți de N. A. Tihonov, membru al

C.C. al P.C.U.S., vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al U.R.S.S., V. M. Busuev, șef de secție la C.C. al P.C.U.S. și de alte persoane oficiale.

Onșpeții au vizitat pavilionul central, pavilionul energiei atomice, industriei chimice, realizărilor în domeniul cercetării spațiului cosmic și noul pavilion al buroanelor de larg consum.

La încheierea vizitei, membrii delegației au semnat în Cartea de

onoare, apredind expoziția drept o „expresie a muncii creatoare a poporului sovietic, a marilor sale realizări obținute sub conducerea Partidului Comunist al Uniunii Sovietice în construcția comunismului” și au felicitat pe organizatorii expoziției.

Tovarășilor Nicolae Ceaușescu și Ion Gheorghe Maurer le-au fost înmăinate din partea conducerii expoziției medaliile de aur ale expoziției.

EXAMENUL STUDENTESC

Prof. dr. docent Petre VANCEA
membru corespondent al Academiei

Se spune adesea — și pe bună dreptate — că obiectul educației și instrucției de toate gradele este desăvârșirea fizică, morală și intelectuală a omului. Așa stind lucrurile, școala noastră socialistă, este în primul rând creatoare și recuperatoare — și numai în mod cu totul secundar măsurătoare — de valori. Având permanent în față scopul nobil de a forma un om puternic — solar, az zice — inteligent, îndemnat și perspicace, capabil să înfrunte bărbătește toate obstacolele și să le învingă, mi se pare absolut necesar ca învățământul nostru să caute permanent să-și perfecționeze conținutul, metodele și instrumentele de lucru.

Consider că universitatea este treapta de învățământ în care răspund la nivelul cel mai înalt cerințele materiale și spirituale ale operei de desăvârșire a socialismului, în privința pregătirii noilor generații de specialiști, de pe poziția celor mai moderne cuceriri ale științei și tehnicii contemporane. La realizarea acestui imperativ trebuie să avem în vedere atât stabilirea mai rațională, mai eficientă a sistemului științelor și tehnicilor fundamentale ce urmează a fi transmise tineretului universitar, cât și a metodelor de verificare și apreciere a pregătirii studenților, la care vreau să mă refer, în cele ce urmează. În această direcție, dacă simplificarea excesivă este dăunătoare și contrară este deopotrivă de dăunătoare.

Adeseori, când e vorba de stabilirea profilului pregătirii studenților se are în vedere, în primul rând, numărul de discipline și de examene. Oplica aceasta

mi se pare mult prea îngustă. După părerea mea, profilul științelor la tinărul specialist este determinat nu atât de volumul, cât de diversitatea și soliditatea cunoștințelor sale, adică de stocul de cerințuri teoretice și practice obținute în universitate, menite să-i asigure o dezvoltare rodnică a activității sale profesionale viitoare. La o atenție analiză a disciplinelor științifice și tehnice de grad universitar, se constată că unele dintre ele ar putea forma mai bine obiectul unor capitole dintr-o disciplină mai mare, mai amplă sau chiar ar putea fi reduse la rangul de metode sau tehnici de cercetare. O anumită disciplină, cred eu, pentru a fi predată de sine stătător trebuie să dovedească argumentul că imboagăste cu ceva sistemul științelor, atât ca obiect și metodă, cât și ca obiect separat de examen pentru studenți.

Din aceste puncte de vedere — examenale în instituțiile de învățământ superior îmbracă uneori forme nepolitice. Așa bunăoară, numărul mare de examene și forme de verificare a cunoștințelor duc de adesea la o situație falsă: profesorul — presat de timpul limitat — simplifică arbitrar cursul, iar studenții, la rândul lor, presați de același factor timp, substituie pregătirea temeinică inițială de a nimeri exact subiectul ceva mai bine cunoscut. Multimea profesorilor de examen face ca acestea să nu fie totdeauna obiective și controlabile, ducând la o selecție arbitrară, după cum s'aba asimilare a materiei delimitată de vastitatea ei, de teama „scădenților” de examinare poate diminua gradul de responsabilitate și dorința tinărului de studiu in-

tens și investigație științifică.

În Studiul privind dezvoltarea învățământului superior, referitor la metodele de verificare și apreciere a pregătirii studenților se preconizează desființarea coloburilor, ca forme de verificare, și se acordă o pondere prioritară problemelor scrise. Examenul oral este lăsat la „apreciere personală didactică și

(Continuare în pag. a V-a)

„ÎN CE CALITATE VII?”

Mă ațam deunăzi în biroul redactorului-șef al revistei „Astra” din Brașov, conferențiarul universitar Ion Lupu. Discuția se învârtia de câteva clipe în jurul unui fenomen care a început să-și facă loc în munca și comportarea unor funcționari din instituții ori întreprinderi: nu rezolvă o problemă oarecare, fie ea și dintre cele mai banale, intrând în sfera îndatoririlor lor profesionale cotidiene, decât dacă te prezintă într-o anumite calitate mai mult sau mai puțin oficială ori dacă reprezintă un anumite for (desigur superior!).

La un moment dat ne-am dat seama că facem un „test”, pornind de la numărul destul de mare de reclamații ale brașovenilor în legătură cu felul cum sint „primii” și cum li se „rezolvă” diversele solicitări sau înfrînșări la Direcția regională P.T.T.R.-Brașov. Am ridicat receptorul și am format numărul telefonice de la cabinetul directorului respectivei direcții, ing. Mihail Iile. A răspuns vocea secretarei. Am rugat-o să-mi facă legătura cu șeful instituției. „Cine e la telefon?” — m-a întrebat. Am rostit un nume absolut la întâmplare: Ion-

născu. Și atunci a tăcut cu o pistolă de tălă: „De unde? Nu numele de unde sint n-am reușit să vorbesc.

Peste numai trei minute am format din nou numărul. Mi-am declarat calitatea și am cerut să vorbesc cu inginerul Iile. De-au trecut nici cinci secunde și s-a auzit în a-

născu, ci de unde este, adică de la ce calitate este sau for. Poate că cetățeanul Ionăscu voia să vă anunțe că s-a întâmplat o gravă defecțiune în funcționarea circuitelor telefonice, că a luat foc un depozit cu efecte postale, dar cite lucruri nu se pot întâmpla impunând luarea de măsuri imediate de către

funcției. În mentalitatea noastră simplă calitatea de cetățean pe care o revendică cineva apare ca un port-drapel al unui interes neapărat personal, în timp ce funcția pe care o deține în mecanismul și ierarhia societății este societății, automat, ca un însemn al interesului general. Această disociere este absurd și dăunătoare.

Și astfel se petrec adevărate „deformări optice”, al căror rezultat este trecerea pe prim plan a unor probleme secundare, care ar mai putea aștepta soluționarea (și asta numai pentru că solicitantul ocupă o anumite funcție!) în dauna unor probleme de reală importanță și de maximă urgență, ridicate de simplii cetățeni.

Un asemenea „stil” de a aborda problemele se manifestează și în activitatea fostului președinte al Statului popular al orașului Brașov, Gheorghe Dumitrescu, care a fost eliberat recent din muncă — ne-a arătat tovarășul Constantin Cîrlin, primul secretar al Comitetului oră-

Victor BIRLADEANU

(Continuare în pag. a II-a)

ancheta socială

parat glasul directorului. I-am măturat că tot eu am fost și Ionăscu, cel de adineuri. „Nu pot răspunde la toate telefoanele, sint solicitat cu prea multe cereri pentru instalarea noi posturi!” — mi-a spus, scuizându-se. „Vă inteleg perfect, nimeni nu vă poate pretinde să vorbiți zilnic cu toți cei ce vă solicită la telefon. V-ar răpi, desigur, din timpul de munca. Important este însă altceva: faptul că Ionăscu n-a fost întrebat în ce problemă vrea să vă conturbe li-

conducătorul instituției?”.

Întrebările-barieră, procedeele-barieră, cum sint cele demonstrate pe viu în convorbirea telefonică de adineuri mi-a declarat conf. univ. Ion Lupu, ascund, în fapt, o desconsiderare a titlului de cetățean, această înaltă calitate a omului societății socialiste, calitate prin ea însăși suficientă pentru a participa activ și reală la viața socială.

Astfel de măsuri restrictive și întemeiate uneori pe un anumit fetișism al

Petrolierul „Oltenia” în prima cursă

De la bordul celei mai tinere nave românești — petrolierul „Oltenia” de 36.000 tone, construit în Japonia, a fost primită o radiogramă. „Am terminat recepția — se spune în mesaj — și am arborat, pe cel mai înalt catarg, drapelul patriei, plecând în prima călătorie de producție spre golful Persic. De aici vom încerca produse petrolifere pentru continentul nostru”.

În Japonia se află în construcție încă o navă de acest fel pentru țara noastră — „Arges” — care urmează a fi dată în exploatare în primul trimestru al anului viitor.

(Agerpres)

Telegrame

Excelenței Sale

Domnul APOLLO MILTON OBOTE

președintele Republicii Uganda

KAMPALA

Cu ocazia zilei naționale a Republicii Uganda, în numele Consiliului de Stat, al poporului român și al meu personal adresez Excelenței Voastre sincere felicitări, urări de sănătate și fericire personală, împreună cu cele mai bune urări de bunăstare și progres poporului ugandez.

CHIVU STOICA
Președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România

Excelenței Sale

Domnul CHIVU STOICA

președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România

BUCUREȘTI

Vă transmit mulțumirile mele deosebite pentru amabilul dumneavoastră mesaj adresat cu ocazia celei de-a cincea aniversări a independenței noastre. Primii, totodată, bunele mele urări pentru dumneavoastră și pentru prosperitatea poporului României.

MILTON OBOTE
Președintele Republicii Uganda

ERA TRIUMFULUI IDEALURILOR DE LIBERTATE ȘI PRIETENIE ÎNTE POPOARE

Cu 50 de ani în urmă, proletariatul din Rusia, preluând întreaga putere din mâinile claselor exploatare, deschidea o eră nouă în istoria omenirii, era trecerii de la capitalism la socialism, a făuririi unor raporturi noi între oameni — raporturi socialiste, de libertate și deplină egalitate, de frățe, respect reciproc și într-ajutorare tovarășească. În același timp, revoluția victorioasă promova necesitatea făuririi unor raporturi noi între state, întemeiate pe egalitate în drepturi, respectul intereselor reciproce și prietenie.

Îmbinarea telurilor eliberării sociale cu telurile eliberării naționale deținea din faptul că țările transformate în Rusia nu numai într-un focar al exploatării capitaliste și moșierilor, dar și într-o închisoare a popoarelor. Tocmai aceasta a făcut ca Rusia să devină — așa cum a arătat Lenin — un punct nodal al tuturor contradicțiilor imperiaștilor. Numeroase naționalități din Imperiul țarist erau complet lipsite de drepturi, supuse unei crunte asuprii, împiedicate să-și afirmе „ființa națională”; cele mai multe se aflau într-un stadiu înalt de dezvoltare economică, socială și culturală, unele nu aveau nici alfabet.

Situația din Rusia exprima un fenomen mai general, propriu dezvoltării societății capitaliste în ansamblu. Este știut că de la începuturile lui, capitalismul a generat, o dată cu exploatarea de clasă, și asuprirea națională, iar mai târziu, pe măsura trecerii sale în stadiul imperiaștilor, asuprirea național-colonială. Marea muncă de a transforma capitalismul dezvoltat și popoarele asuprite din colonii s-au găsit astfel în fața aceluiași dușman — imperiaștilor — interesele luptei de eliberare și ale unora și ale altora împotriva unuia și aceluiași dușman — revoluționar comun. Această unitate de interese, legătura indisolubilă între sarcinile luptei de eliberare socială și de eliberare națională a fost sesizată de Marx, care a exprimat-o în formula pe care o cunoașteți pe toată lumea: „Nu poate fi liber un popor care asuprește alte popoare”. La rîndul său Lenin, arătînd că în perioada imperiaștilor problema națională devine o parte din componența problemei generale a revoluției, a demonstrat necesitatea alianței proletariatului cu mișcarea de eliberare națională, ca o condiție esențială a victoriei în lupta împotriva imperiaștilor.

Victoria Revoluției din Octombrie a avut un imens ecou în întreaga lume, a aprins flacăra speranței în inimile milioanele de exploatați și asupriți. Oamenii muncii din țările capitaliste, popoarele care se aflau ferate în lanțurile imperiaștilor străluciră au văzut că scuturarea jugului exploatării și asuprii este pe deplin posibilă. Prin lovitura dată imperiaștilor, ca și prin crearea condițiilor prielnice dezvoltării acestor lupte, a stimulat avîntul revoluționar pe plan mondial. Ea a inaugurat astfel epoca revoluțiilor socialiste și a revoluțiilor de eliberare națională, epoca triumfului idealurilor de libertate și prietenie între popoare.

În cei 50 de ani care au trecut de la Revoluția din Octombrie, mișcarea socialistă a proletariatului și lupta de eliberare a popoarelor asuprite s-au dezvoltat și afirmat tot mai puternic pe arena mondială ca părți integrante, complementare ale procesului unic de transformare revoluționară a lumii. Revoluția Socialistă din Octombrie, făurirea primului stat socialist au atras popoarele coloniale în torentul general al procesului revoluționar mondial — iar revoluțiile socialiste victorioase care au avut loc după al doilea război mondial, transformarea socialismului într-un sistem mondial de state au accelerat într-o măsură uriașă acest proces. În condițiile sprînjului multilateral, economic, politic, diplomatic dat de țările socialiste, ale modificării raportului de forțe pe arena internațională în favoarea socialismului, mișcarea de eliberare națională s-a dezvoltat în mod impetuos și a re-purtat strălucite victorii. S-au adăugat cîștigurile lui Lenin, care la scurt timp după Revoluția din Octombrie, scria: „Zlăua de mîine în istoria mondială va fi zăua eful popoarelor asuprite de imperialism sau vor ține și cînd va începe o grea și îndelungată bătălie plină de suferință pentru eliberare lor”. Sub loviturile acestei lupte, vald edificii al colonialismului, clădit în decurs de sute de ani de puterile imperiaștilor, s-a prăbușit în decurs de numai câteva decenii. Pe ruinele lui au apărut 70 de noi state, cuprinzînd peste un miliard și jumătate de oameni. Colonțiile nu mai reprezintă astăzi decît 4,6 la sută din suprafața și 1,2 la sută din populația globului — niște insule în marea largă a teritoriilor eliberate.

Prăbușirea sistemului colonial este o grandioasă realitate a zilelor noastre. Prin lupta lor eroică pentru libertate, popoarele din țările coloniale și dependente au dat noi amplitudini istoriei contemporane, au adus și aduc o imensă contribuție la subminarea temelilor imperialismului, la dezvoltarea procesului revoluționar de înnoire a lumii.

Analiza prefacerilor care au avut loc în răstimpul ultimelor cinci decenii, a realităților de azi arată că o trăsătură caracteristică a noii epoci este puternica afirmare a naționalității și a fundamentelor ei în lumii contemporane. Salvele Aurorei au răsunat ca o înflăcărată chemare adresată tuturor popoarelor oprimate de a-și ridică capul, a-și exprima tot mai hotărît voința de a se bucura de dreptul unei dezvoltări libere, conform intereselor și aspirațiilor lor.

După cum se știe, datorită unor condiții proprii de dezvoltare socială

anterioare expansiunii coloniale, iar după aceea îndobîzită datorită înrobirii coloniale, procesul de închegare ca națiuni a numeroase popoare din Asia, Africa și alte zone geografice ale lumii a fost mult timp întârziat. Elementul noi intervenție în ultimele decenii în viața acestora au făcut să se manifeste cu putere crescîndă tendințele de închegare a națiunilor, de cristalizare a conștiinței naționale. Aceste tendințe s-au exprimat în lupta acestor popoare pentru scuturarea jugului colonial și constituirea în state independente. Năzuințele de dezvoltare de sine stătătoare dinamizează lupta popoarelor din statele recent eliberate pentru consolidarea independenței cucerite, pentru dezvoltarea economiei naționale, promovarea limbii și a valorilor culturale proprii, dezvoltarea învățămîntului și a științei, formarea de cadre naționale, ridicarea nivelului de trai, modernizarea vieții sociale, adică toate pentru transformarea socialismului într-un sistem mondial a pus la ordinea zilei, pentru prima oară în istorie, problema clădirii unor relații între state avînd aceleași orînduire, aceeași ideologie călăuzitoare și aceeași teluri și aspirații fundamentale — triumful cauzei socialismului și păcii. În procesul clădirii acestor relații, de un tip cu totul nou, s-au cristalizat principiile pe care ele se întemeiază — într-ajutorare frățească și internaționalismul proletar, independența și suveranitatea națională, egalitatea în drepturi, neamsecul în treburile interne, avantajul reciproc — cerințe cu caracter legic, determinate de însăși esența socialismului.

Forța acestor principii constă în faptul că ele creează cadrul necesar pentru îmbinarea armonioasă a intereselor naționale ale fiecărei țări socialiste cu interesele internaționale ale întregului sistem mondial socialist, constituie un factor-cheie al suveranității și solidarității lor tovarășești, asigură întărirea poziției și influenței socialismului în lume. Viața, experiența țărilor socialiste a confirmat și confirmă în mod strălucit legătura indisolubilă dintre interesele naționale ale fiecărei țări socialiste și interesele întregului sistem mondial socialist. Cu cît fiecare țară socialistă este mai puternică, cu atît crește forța sistemului mondial socialist în ansamblu.

Principiile promovate de țările socialiste în relațiile interstatale se impun tot mai mult pe arena mondială, sint tot mai larg recunoscute ca singura bază rațională pentru dezvoltarea colaborării internaționale.

În domeniul gospodăresc-edilitar, ca de altfel în orice compartiment al activității economice, o investitie devine eficientă dacă ea răspunde integral funcției pentru care a fost concepută. Numai în raport de această condiție se poate spune în ce măsură banii investitiți au fost sau nu folosiți cu chibzuială. În scrierile adresate redacției după publicarea unui articol pe această temă („Cum sînt cheltuiți banii pentru lucrările gospodăresc-edilitare?”), numeroși cititori își propun să dezvăluie și alte cauze ale unor pagube însemnate care — de reținut — adesea rămîn nerecuperate.

— Este vorba, în primul rînd, de „tributul” greu pe care îl mai plătim încă lucrului de mîntulă”, ne scrie G. Dimitriu din Moinești. De obicei se spune că este un bun gospodăru dacă știi să dai banilor destinația cea mai utilă. Desigur, banii pot fi cheltuiți pe o mie și una de lucruri, iar alegerea, dintre acestea, a celui mai folositor are o însemnătate deosebită. Numai această alegere nu poate pune însă banii la adăpost de orice risipă. În orașul nostru s-au construit, acum cîțiva ani, în apropierea gării, mai multe blocuri de locuințe. Tînuindu-se seama de aceasta, precum și de extinderea în viitor a orașului, s-au alocat, din cîte știu, vreo 36 de milioane pentru executarea rețelei de alimentare cu apă potabilă. În vara a acestui an, lucrarea a fost terminată,

esalonare — și nu o dată gospodarii oraselor s-au putut convinge de aceasta — generează acel soi de risipă să găsim pe ferestrații banii ce nu le aparțin — e de părere I. Tudosiu din București. În fața noului dispensar din str. Clăbucet, pe lângă care trec în fiecare zi, au fost construite drumurile de aceea. Iată însă că nici nu s-au uscat bine betonul și niște nemiloase ciocane pneumatice au început să-l burdușească, brăzîndu-l cu citeva santuri pentru nu știu ce racorduri de instalații! Personal, rețus să cred că nu se știa dinainte că noua clădire trebuia să fie legată de rețelele de apă, canalizare, termoficare, telefonie etc. Cum e posibil să faci o investiție cînd îți e în cap și nu ai în vedere nici un fel de calcul? După terminarea unei asemenea lucrări, să se prevadă un anumit termen în cadrul căruia orice „intervenție” de acest gen să fie imputată vinovăților.

Deosebit de costisitoare în material de gospodărie este costul statului — ne scrie Al. Mateescu din Brașov — se dovedesc a fi soluțiile de „asa-zis „provizoria”. Lipsa unei perspective clare pentru încălzirea lucrărilor în perioada viitoare mă îndolungată.

Pe drumul dintre Cîmpulung și Brașov existau niște parapete din sîmă uzată. Cu circa trei ani în urmă, un bulldozer năzdrăvan se ia la lucru cu ele și scoate pe șosea de la Cîmpulung și pînă în apropiere de Gluvala. În urma lor, constructorii durau parapete noi, din beton și oțel, călăuzind cu pioarești unii și alții semnele serpentine ale Marelui Bucur și Podului Dîmbovitiei. În primăvara acestui an, a început modernizarea șoselei. Toate parapetele amintite (construite în ultimii 2-3 ani) au fost (sau vor fi) distruse, acoperite sau rămase fără rost pentru că au fost înlocuite cu cele noi, din beton și oțel, în varianta nouă. În locul lor se construiesc însă altele.

De ce a fost nevoie de atîta muncă și atîta materiale (unele foarte scumpe)? Parapetele cele vechi cum au rezistat mai bine de 8 decenii, nu mai rezistau 2-3 ani? Sau undeva au fost niște fonduri care trebuiau cheltuite acolo, pentru a se face raporta și realizări? Ca să ne facem o impresie corectă, să vedem de valoarea pagubelor, pot să subliniez că un parapet construit și demolat (2 m lungime) costă 134 lei. Deci 1 km de asemenea parapete (500 bucăți) costă cam 67.000 lei. Iert este că 2-3 sute de mii lei, dacă sînt mai mult, au fost cheltuiți inutil sau, cum se spune, fără cap. Pe mine, ca trecător obișnuit, mă doare sufletul, iar pentru noi ca stat, această pierdere este materializată în multe apartamente, mașini, utilaje etc. O asemenea situație intrigă pe orice cetățean de bună credință.

Uneori astfel de lucruri făcute a nepoziția relevă o suficiență care, pur și simplu, umilește. În comuna vechi din raionul Pitești după cum ne scrie un cetățean — există o clădire frumoasă și spațioasă cum nu prea mai sînt altele prin partea locului, care a fost demolată pentru a fi construită în alt loc. Am spus desigur pe această Sfatul popular al regiunii Argeș, care ne comunică negru pe alb că respectivei clădiri, „întrucît nu era finalizată, nu l se putea da în folosință și s-a pus problema rîndirii”. Cu alte cuvînt, de cînd sînt finalizat și sînt îngrijit de construcție, cînd putem să o facem din nou, cu bani mai mulți?

Bunul gospodăru are în vedere întotdeauna scopul cheltuielilor pe care le face — el este conștient de războiul din Mangalia. La noi se investesc fonduri mari pentru amenajarea spațiilor verzi: plămîni orașului! Covoarele florale, abia terminate au fost „predați” însă vîntului ca să le pască în fața Teatrului din Caracal — după cum afirm de la Nicolae Bînu — s-a construit o finitărie artizană care a costat circa 100.000 lei, dar nevîndută, nu funcționează decît o zi și două pe săptămîna.

Am mai putea continua, cîntînd și alte fapte care arată cît de necesare sînt măsurile menite să facă ordine și să înlăture anomalii bizare din domeniul gospodăresc-edilitar. Multă lucrărilor au fost făcute în condițiile de transparență bilanțurilor transaționale despre economii de zeci și sute de mii de lei. În ciuda acestor artificii, pagubele rămîn totuși înalt și este în creștere numărul și valoarea lor. Într-o accepție mai largă, trebuie să oblige la afabilitate de orice natură cînd, de fapt, n-a făcut altceva decît să-și îndeplinească sarcinile pentru care este retribuit. Pe scurt, în asemenea cazuri persoana respectivă acreditează ideea că e și numai el ar putea să rezolve o dolleanță. La el nu se mai poate pune Trunde decît cu foarte mare greutate, ca în un om ce săvîrșește acte de filantropie și, în concepția lui, acestuia nu pot fi repetate cotidiana, ci reori. În schimb este foarte receptiv la declinarea unei calități, fie ea și fizioare, dar care-l sădise convingerea că poate, la rîndu-l, apela cîndva la o persoană sus-pusă.

Cred că acest proces, discordant cu realitatea vieții sociale de la noi, ar putea fi foarte serios atenat, sau chiar extirpat, dacă organele și organizațiile de partid s-ar îngriji mai intens ca în rîndurile lucrătorilor din aparatul de stat, ale funcționarilor care prin natura muncii lor au contact frecvent cu publicul, să se desfoare o muncă educativă continuă în sensul celor arătate mai sus și totodată ar exercita un control și o îndrumare mai atentă asupra felului cum acestia își îndeplinesc atribuțiile de mai mică sau mai mare răspundere cu care sînt investiiți.

„În ce calitate vîi?”

(Urmare din pag. 1)

genesc de partid Brașov. Deși cetățenii veneau des la sfat cu probleme importante legate de neajunsurile în buna gospodărire a cartierelor, în funcționarea transportului public, în aprovizionarea piețelor, nimic nu se soluționa dacă nu venea o indicație de la vreun for superior. Fierște, nimeni nu contesta, într-o activitate atât de complexă ca aceea a statului, orice problemă ar fi contingenta directă cu oamenii, cu interesele unuia sau altuia. Aici însă trebuie să intervină spiritul de discernămint și desăvîrșita obiectivitate. Există probleme mai grave, iar altele mai ușoare. Există situații care privesc o persoană sau două și altele care se răsfrîng în viața unui număr mai mare de cetățeni. Ceea ce trebuie să primeze este gradul de importanță a problemei, caracterul ei de generalitate.

Se pare însă că, dacă Gheorghe Dumitrescu a fost înălțat din mîncă, umbra lui mai planează încă asupra unor aspecte ale activității statului, mai ales în ce privește contactul cotidian cu cetățenii. Mi-a plăcut această constatare un „leș” asemănător celui relatat la începutul anchetei.

M-am prezentat la intrarea sfatului pe la ora zece fără un sfert. Întrebările tovarășului de la intrare s-au succedat după același tipic. Reproduc dialogul: „Cine sîntei?” „Mă cheamă Ionescu”. „De unde?”

(acesta) „de unde” inhibitor și paralizant. „Din cartierul „Steagul Roșu”. „Nu puteți intra pînă la 11”. „Bine, tovarășe, dar vreau să aduc la cunoștința conducerii sfatului o problemă gravă și urgentă: azi noapte s-a stricat totată rețeaua de canalizare din cartier, pînă la marea umor imobile sînt inundate. Și pe urmă, la ora 1 intru în schimb și locuiesc departe”. „Nu contează, pînă la 11 tot nu intrăți!”

Cum se explică faptul că cetățenilor le este interzis la anumite ore accesul în localul sfatului, adică tocmai a acelei instituții care are menirea să asigure legătura permanentă cu masele de cetățeni? — I-am întregat pe secretarul comitetului executiv, Dumitru Mosora.

— E necesar să asigurăm funcționării citelor ore pe zi de lucru la rezolvarea treburilor curente...

Forțe just, nimic de zis... Dar, ne întrebăm, oare nu s-ar putea organiza în zilele sfatului un fel de funcționare în diferitele momente ale zilei, prin rotație, să răspundă la orice oră solicitărilor, întrebărilor, dolerelor aduse la cunoștința cetățenilor? Nu s-ar putea schimba actuala acelușie și destinația actuală a sfatului de informare? — care nu sînt, cel mai adesea, decît simple eliberatoare de bonuri pentru intrare — în adevărate ofișe ale legăturilor cu publicul, adică „birouri de informare” reale, unde funcționari cu o bună și multilaterală pregătire, cu experiență în munca administrativă și în activitatea cu cetățenii, să-și ajute efectiv pe acestia în soluționarea marilor și măruntelor probleme cu care vin la sfat?

Am sollicitat tovarășul Nicolae Bujdoș, asistent în cadrul de filozofie a Institutului politehnic din Brașov, opinia în legătură cu fenomenul discutat mai sus, privit prin prisma psihologiei sociale.

— Consider — ne-a declarat el — că o persoană investită cu o anumite responsabilitate socială pe plan local sau național traversează, încă de la începutul alegerii sau numirii în funcție, un proces real ce conturează noi trăsături de caracter, consecință firească a locului și răspunderii legate de noua poziție socială. Astfel, este ușor de observat o accentuare a conștiinței responsabilității, a datoriei și respectului față de colectivitate. La unii însă pot apărea trăsături negative ca, de pildă, credința oarbă în puterile incredentului și, de aici, dorința de a se face cît mai cunoscut și de a se pune în evidență în angrenajul social. În asemenea cazuri acestea, după o perioadă relativ scurtă de la preluarea noii calități, încep să uite și apoi să ignore deliberat că, de fapt, ocupă acel loc în societate prin voința unor cetățeni pe care trebuie să-și reprezinte și să se facă ecoul solicitărilor lor. O dată ajuns la conștiința că el este central unii micromivers care trebuie să graviteze în jurul lui, așa cum dorește el, un asemenea om, atunci cînd rezolvă o problemă sau alta, unii cetățean sau altul, caută să lase impresia că l-a acordat un favor, a făcut un act de mare clemență care, cel puțin în accepția lui, trebuie să oblige la afabilitate de orice natură cînd, de fapt, n-a făcut altceva decît să-și îndeplinească sarcinile pentru care este retribuit. Pe scurt, în asemenea cazuri persoana respectivă acreditează ideea că e și numai el ar putea să rezolve o dolleanță. La el nu se mai poate pune Trunde decît cu foarte mare greutate, ca în un om ce săvîrșește acte de filantropie și, în concepția lui, acestuia nu pot fi repetate cotidiana, ci reori. În schimb este foarte receptiv la declinarea unei calități, fie ea și fizioare, dar care-l sădise convingerea că poate, la rîndu-l, apela cîndva la o persoană sus-pusă.

Cred că acest proces, discordant cu realitatea vieții sociale de la noi, ar putea fi foarte serios atenat, sau chiar extirpat, dacă organele și organizațiile de partid s-ar îngriji mai intens ca în rîndurile lucrătorilor din aparatul de stat, ale funcționarilor care prin natura muncii lor au contact frecvent cu publicul, să se desfoare o muncă educativă continuă în sensul celor arătate mai sus și totodată ar exercita un control și o îndrumare mai atentă asupra felului cum acestia își îndeplinesc atribuțiile de mai mică sau mai mare răspundere cu care sînt investiiți.

ecouri „Economic” din... pagubă

dar locatarilor de la etajele 3 și 4 care în continuare au de găleata. Am adus la cunoștința întreprinderii de gospodărie orășenească acest necunoscut și am aflat că vinovat este constructorul, care a executat o lucrare de proastă calitate. Asadar, rețeaua de apă potabilă este gata, dar din pricina deficiențelor de execuție este, cel puțin parțial, inutilizabilă. O dată cu conductele, au fost îngropate în pămînt și fondurile pentru construirea lor. Defecțiunile semnaltate nu puteau fi depistate la timp pentru a fi evitate? Într-un mod asemănător stau lucrurile și cu banii prevăzuți pentru instalațiile de telefonie.

O altă practică de care se fac vinovați edilii din unele localități și care duce în mod frecvent la risipirea fondurilor bănești este trăgă-narea execuției lucrărilor. Ai impresia că unii au o predilecție pentru deschiderea cît mai multor șantiere, batiendî și ocupînd străzi și locuri publice de a căror folosire cetățenii sînt frustrați (cu ce drept?) ani la rînd. Dar aceasta este doar una din consecințe, la care trebuie să adăugăm neapărat un capitol de „pierdere”, care stă deosebit în permanență pînă cînd se închide lucrarea: se degradează și se risipește materiale, se investeste muncă în gol ș.a.m.d.

Înmulțirea ca elucperile după parte de a unor asemenea șantiere de-a lungul și în jurul orașului, de cele mai multe ori — remarcă Nicolae Bînu din Caracal — nu este

În Editura Politică au apărut: NOI LUCRĂRI CONSACRATE MARI REVOLUȚII SOCIALISTE DIN OCTOMBRIE

MAREA REVOLUȚIE SOCIALISTĂ DIN OCTOMBRIE ȘI MIȘCAREA REVOLUȚIONARĂ ȘI DEMOCRATICĂ DIN ROMÂNIA
(Documente și amintiri)

Apărut sub egida Institutului de studii istorice și social-politice de pe lângă C.C. al P.C.R. și a Secției de științe istorice a Academiei Republicii Socialiste România, în îngrijirea unor colectivi de redacție format de Ion Popescu-Puțuri, Gheorghe Zaharia, Nicolae Copoiu, Gheorghe Unc — volumul reprezintă o amplă culegere de documente și amintiri revelatoare asupra puterincului ecou al Revoluției din Octombrie în România.

Cea mai mare parte a documentelor cuprinse în volum aparțin perioadei avîntului revoluționar din România anilor 1917—1920. Ele reflectă amplorarea efectelor de solidaritate a mișcării revoluționare și democratice în țara noastră cu lupta proletariatului din Rusia.

Numeroase documente ale P.C.R. manifeste, rezoluții, hotărîri ale congreselor — oglindesc prețierea deosebită, sentimentele profunde de clasă pe care le-a născut proletariatul din România, avangarda sa revoluționară, Partidul Comunist Român, față de primul stat al muncitorilor și țărănilor.

O serie de documente întărește activitatea revoluționară a muncitorilor și soldaților români aflați în aceeași perioadă pe teritoriul Rusiei, în slujba luptei împotriva dușmanilor interni și externi ai revoluției.

In volum sînt publicate amintiri — valoroase prin autenticitatea episoadelor descrise — ale unor cetățeni români care au participat cu arma în mîină în rîndurile batalioanelor revoluționare, la lupta pentru apărarea cuceririlor Marii Revoluții Socialiste din Octombrie.

MAREA REVOLUȚIE SOCIALISTĂ DIN OCTOMBRIE ȘI ROMÂNIA
(Studii)

Institutul de studii istorice și social-politice de pe lângă C.C. al P.C.R. și Secția de științe istorice a Academiei Republicii Socialiste România au pregătit volumul cu titlul de mai sus, care constituie o culegere de șapte studii originale. Însoțite de numeroase fotografii și facsimile, studiile abordează următoarele teme: Însemnătatea internațională a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie — de P. Constantinescu-Iași, V. Liveanu; România și Marea Revoluție Socialistă din Octombrie — de I. Popescu-Puțuri, I. Rădulescu; Poziția de solidaritate a mișcării muncitorești revoluționare și democratice din România față de Marea Revoluție Socialistă din Octombrie — de L. Banyai, Gh.

MAREA REVOLUȚIE SOCIALISTĂ DIN OCTOMBRIE
(Documente și amintiri)

Apărut sub egida Institutului de studii istorice și social-politice de pe lângă C.C. al P.C.R. și a Secției de științe istorice a Academiei Republicii Socialiste România, în îngrijirea unor colectivi de redacție format de Ion Popescu-Puțuri, Gheorghe Zaharia, Nicolae Copoiu, Gheorghe Unc — volumul reprezintă o amplă culegere de documente și amintiri revelatoare asupra puterincului ecou al Revoluției din Octombrie în România.

Cea mai mare parte a documentelor cuprinse în volum aparțin perioadei avîntului revoluționar din România anilor 1917—1920. Ele reflectă amplorarea efectelor de solidaritate a mișcării revoluționare și democratice în țara noastră cu lupta proletariatului din Rusia.

Numeroase documente ale P.C.R. manifeste, rezoluții, hotărîri ale congreselor — oglindesc prețierea deosebită, sentimentele profunde de clasă pe care le-a născut proletariatul din România, avangarda sa revoluționară, Partidul Comunist Român, față de primul stat al muncitorilor și țărănilor.

O serie de documente întărește activitatea revoluționară a muncitorilor și soldaților români aflați în aceeași perioadă pe teritoriul Rusiei, în slujba luptei împotriva dușmanilor interni și externi ai revoluției.

In volum sînt publicate amintiri — valoroase prin autenticitatea episoadelor descrise — ale unor cetățeni români care au participat cu arma în mîină în rîndurile batalioanelor revoluționare, la lupta pentru apărarea cuceririlor Marii Revoluții Socialiste din Octombrie.

MAREA REVOLUȚIE SOCIALISTĂ DIN OCTOMBRIE
(Studii)

Institutul de studii istorice și social-politice de pe lângă C.C. al P.C.R. și Secția de științe istorice a Academiei Republicii Socialiste România au pregătit volumul cu titlul de mai sus, care constituie o culegere de șapte studii originale. Însoțite de numeroase fotografii și facsimile, studiile abordează următoarele teme: Însemnătatea internațională a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie — de P. Constantinescu-Iași, V. Liveanu; România și Marea Revoluție Socialistă din Octombrie — de I. Popescu-Puțuri, I. Rădulescu; Poziția de solidaritate a mișcării muncitorești revoluționare și democratice din România față de Marea Revoluție Socialistă din Octombrie — de L. Banyai, Gh.

Colectie de largă răspândire MONUMENTELE PATRIEI

Colectia lansată de Editura Meridiană, Monumentele patriei noastre, și-a câștigat merite incontestabile. Propunându-și să prezinte vestigiile arheologice, realizările arhitectonice și creațiile picturale ce relevă, cu ajutorul măturii impozante înscrise în piatră și în frescă, genul creatural al poporului nostru și continuitatea sa istorică, această colecție a pus la îndemina cititorilor lucrări de certă valoare. Au fost publicate succinte monografii ale unor străvechi așezări și focare de înaltă civilizație ca Sarmizegetusa, Histria, Tomis sau Ulpia Traiană, ale unor puternice bastioane ridicate în vremurile de restriște, cum au fost Cetatea Neamțului sau Cetățile dacice din sudul Transilvaniei, ale unor univoce și falnice castele, ca cele de la Hunedoara sau Bran, ale conștilor legate de viața culturală a țării, cum au fost minăstirile, monografiile, cu adevărat reabilă, e consacrată „Curtii de la...”

În fiecare monografie textual un savant sau de un specialist însoțit cu planșe și reproducându-se cu o bibliografie schide drumul unei mai adâncite cunoașteri a vestigiilor istorice și a culturii dezvoltate în patria noastră. În fiecare monografie textual un savant sau de un specialist însoțit cu planșe și reproducându-se cu o bibliografie schide drumul unei mai adâncite cunoașteri a vestigiilor istorice și a culturii dezvoltate în patria noastră.

În fiecare monografie textual un savant sau de un specialist însoțit cu planșe și reproducându-se cu o bibliografie schide drumul unei mai adâncite cunoașteri a vestigiilor istorice și a culturii dezvoltate în patria noastră.

În fiecare monografie textual un savant sau de un specialist însoțit cu planșe și reproducându-se cu o bibliografie schide drumul unei mai adâncite cunoașteri a vestigiilor istorice și a culturii dezvoltate în patria noastră.

Moment din spectacolul „Egmont” de Goethe în interpretarea colectivului Teatrului de stat din Bacău (Foto: M. Cleo)

Premiera la Opera de Stat din Cluj

„Regina dunăreană”

de M. ANDREESCU-SKELETTI

Compozitorul Mihail Andreescu-Skeletti, scriind opera „Regina dunăreană” după poezia eminesciană „Strigoii”, a preluat teme, dar o dată cu ele o întreagă lume poetică inspirată de creația prin sensibilitatea sa, prin formația sa de muzician și om de cultură. Regăsim în opera orientarea pe care și-a însușit-o tânărul compozitor în timpul studiilor sale pariziene cu Paul Dukas, Bourgalet-Ducoudray, Ch. M. Widor, dar totodată ambianța estetică a culturii românești în primele decenii ale secolului XX. Wagnerianismul promovat în Franța oare de inspirație legendară, dar era biruit de noua atmosferă creată prin „Felles” de Debussy. În țara noastră, scrierile lui Vasile Pîrvan, depășind cercurile specializate, devin un fenomen al întregii culturi românești înaintate, polarizând preocupările înspre antichitatea Europei răsăritene. D. Cuclim dădea operă „Traian și Dochia”. Enescu termina marele său „Oedip”, în timp ce M. Andreescu-Skeletti se ocupa la poezia lui M. Eminescu.

„Regina dunăreană”, devine Sarmiza în opera muzicală, simbolizând voința de libertate a poporului din vechea cetate a murilor și a caracterului robust, semeț și aprig al femeilor dacice. În mijlocul poporului său, ea înfruntă pe avarii conduși de Araid, cuceritorul lumii fantezmatice, cucerit la rîndul-i de frumusețea reginei.

Cele două coordonate, cea a apărării gîlel strămoșice și cea a legilor firii, a dragostei autototernice, cuprind un adevărat univers umanitar în care se desfășoară nălbii poeziei. Legenda dominată de natura romantică a ghidurilor eminesciene cuprinde elemente ce nu sînt străine nici de simbolica wagneriană. Tot așa după cum credința folclorică a strigolilor este proiectată în mitologia antică desprinsă de orice superstiție și văzută de poet în tradiția scrierilor morale ale culturii noastre.

Opera a fost realizată înainte de 1930 cu libretul alcătuit de compozitor și refăcut de acesta în ultimii ani ai vieții pe baza noulor cercetări istorico-arheologice. El menține viziunea eminesciană care, bazată pe o genială intuiție, va fi confirmată de cunoașterea contemporană a lumii dacice.

Expresia muzicală a legendei în operă se află la o înalta calitate pe care o pot avea numai muzicienii de mare valoare. Intonația implică melodie recitată — doină și cântăreții artiști bizantine. Pe alături se resimte flonul wagnerian al cîntecului ca și paleta orchestrelor impresioniste. Realizarea spectacolului „Regina dunăreană” în interpretarea colectivului Operei de Stat din Cluj pune în lumină cu multă expresivitate valorile lucrării. În rolurile principale s-au impus Mariana Stoica și Th. Anastasiu. Interpretarea Sarmizei s-a bucurat de o prezență scenică năvălitoare, sprințată de o execuție reală plină de sensibilitate. În rolul regelui Araid, a susținut cu prezență un rol dificil prin monologurile cu caracter dominat de tablouri. El a știut să păstreze un stil unitar și în momentele în care melodia de atmosferă franceză implica accente wagneriene. O mai accentuată unificare timbrală ar fi subliniat calitățile interpretării. În celelalte roluri s-au impus Margareta Pinăteanu (Boia), Sorin Karas (Kebald), Ion Trifu și Dan Serbac în cea din urmă, apoi Titus Pauluc (Bătrînul avar), Margareta Rădulescu (Vocea trecutului) și C. Toma în rolul Magului.

Regia spectacolului, semnată de Ilie Balaș, a imprimat un climat realist spectacolului, fără reconstituirea istorică dar o profundă umanitate ce nu neglijează informația științifică asupra epocii. O problemă deschisă rămîne poate cea a dinamismului scenic, nu în momentele de ansamblu, realizate adevărat, ci în cele solistice, unde mediul și frământarea trebuie să-și găsească modalități mai vii de manifestare.

În unitatea spectacolului scenografia lui Silviu Bogdan a adus decorații de o expresivă simplitate a imaginii. Am remarcat îndesșii panoul permanent care sugera cu măiestrie peisajul carpatic, mărț, abrupt, evocînd pe verticale abisul. Costumele au apelat cu discreție la gărdurile operetice a epocii antice, fărîmă să uite elementul local folcloric sau bizantin. Poate costumul „fantasmei”, în prima sa apariție, aducea un element naturalist în dezacord cu decorul.

Corurile, conduse de Kurt Mild, au sunat omogen, eficient, în ciuda unor dificultăți, rezultate din planurile registrelor externe ale vociilor. Balletul semnat de G. Taub-Darvas a creat momente coreografice expresive. Conducerea muzicală semnată de Anatol Chisădji a adus un aport substanțial în realizarea spectacolului, prin armonizarea ansamblului.

După „De la Metel Vodă citire” de Ion Nona Olcescu, noua premieră a Operei de Stat din Cluj merită aplaudată și pentru strădaniile colectivului clujean de a promova repertoriul românesc.

Romeo GHIRCOIAȘIU

teatre

Opera română: Boema — 19.30 • Teatrul de stat de operă: Secretul lui Marco Polo — 19.30 • Teatrul național „L. Caragiale”: Sina Comediei — 19.30 • Teatrul de Comedie: Capul de rățoi — 20 • Teatrul de studii: Bulandra (sala din Eclis) — 19.30 • Cluj: reanu nr. 1) • Un tramvai unul dorință 20 (sala din str. Al. Sahia nr. 78 A) • Sîntul Mitică Blajului • Teatrul „C. I. Noțaru”: (sala Magheru) — 19.30 • Teatrul „Barbu Delavrancea”: Vîlvor — 19.30 • Teatrul „Tănăraș”: Doctorul Amădoare — 17 • Teatrul satiric-muzical „C. Tănase”: (sala Vasilev) • Scandal la Boema — 19.30 (sala Victoria) • Colțur Muzicant — 19.30 • Ansamblul artistic al Uniunii Generale a Sindicatelor: Magistrații tineretii — 20.

Dragoș VRINCEANU

tv

11.45 — Telegazeta de seară. 19.00 — Concert festiv cu rețeaua strigolilor, prezentarea lui M. Revoștii Socialiste din Octombrie. Transmisiune de la Palatul Congreselor — Moscova. În pauză: Filmul documentar „Petrolul” produs de Studioul cinematografic „Sahia”. 21.00 — Reportaj: S.O.S. de pe insula mare a Brăilei. 21.30 — Reflector. 21.45 — Dansuri pe... 18. mm. 21.50 — Omagiu lui Octombrie. Film artistic: „Tragedia optimistă”. Ecranizarea piesei lui V. Visevski. 23.37 — Telegazeta de noapte.

Al. DUȚU

Pentru un studiu estetic de sinteză asupra folclorului

Cercetarea științifică a folclorului a luat în epoca contemporană un avînt considerabil, folosind metode moderne și un aparat de lucru din ce în ce mai perfectat. Și la noi, Institutul de etnografie și folclor al Academiei a dat la iveală o serie de lucrări fundamentale și urmărirea realizării și publicării lor. Într-un tablou complet al civilizației populare. Folclorul se cercetează, dar se și trăiește, ca un fenomen viu și actual în viața noastră. Intreg acest fenomen are loc îndesșii pe linia valorilor și semnificațiilor lui estetice. Conștiința de sine pe care poporul nostru o adăncesc, prin investigația științifică a folclorului și prin trăirea

perspectivele în acest sens asupra sculpturii noastre populare în lemn, a arhitecturii populare etc. Nu avem, cu atât mai mult, o privire de ansamblu asupra literaturii orale. Poate, mi s-ar răspunde, că momentul unei astfel de elaborări — bazate pe cunoașterea metodică

măsură, sensul și forma ei au cădat o dezvoltare mai liberă și mai generală. Același lucru se poate spune despre marea artă populară de tradiție ale poporului, am putea spune, ipotetic, despre toate.

Se poate deci vorbi de trei planuri principali: 1) apoi estetica estetică de ansamblu a folclorului; 2) și estetica estetică expresivă integrală a faptelor folclorice; 3) și estetica estetică expresivă integrală a faptelor folclorice. 2) apoi estetica estetică de ansamblu a folclorului; 3) și estetica estetică expresivă integrală a faptelor folclorice.

puncte de vedere

- Amprentă: Lumina (completare Zluză recolta 1967) — 19.15; 19.30; 19.45; 20.00; 20.15; 20.30.
- Sus mîlîle, domnilor poliști! : Dolna (completare Piața și viața) — 11.30; 13.45; 16; 18.30; 20.45.
- Chelle cerului: Union (completare Găteala capului) — 18.15; 20.30.
- În golul urșilor albi — Sub semnul trairicel preleteni româno-bulgare — Intîlnirea: Timpuri Noi — 9-21 în continuare.
- Cîin călăreștii tigrului (completare Daclă și fițuț) — 15.30; 18; 20.30; Rahova — 15.30; 18; 20.30.
- Fantomas contra Scotland Yard — cinemascop: Daclă — 8.15-20.45 în continuare, Drumul Sării (completare Expresul de noapte) — 15; 17.30; 20.
- Pasărea Phönix — cinemascop: Buzzeți — 14.30; 17; 20. Voiea — 9-14.30 în continuare; 17.30; 20.30.
- Testamentul Incașului — cinemascop: Bucegi — 9; 11.15; 13.30; 15.45; 18.15; 20.45; Pîmura — 9; 11.15; 13.30; 15; 18.15; 20.30 (la ambele completări Nicolae Kirulescu), Floareașca (completare Tămăduire) — 9; 11.15; 13.30; 15; 18.30; 20.45.
- Povestea țarului Saitan — cinemascop: Unirea (completare Se răcesc norii) — 15.30; 18; 20.30.
- Bunicul, Kylian și cuțitul Vitan (completare Filoxera) — 14.30.
- Fărănoșul (completare Ambelșeri) — Popular — 16; 18.30.
- Agonie și extaz — cinemascop: Miorita — 8.45; 11.30; 14.30; 17.30; 20.30, Arta — 9-14.30 în continuare; 17.30; 20.30 (la ambele completări Permanenț).
- Fantomas se dezlanțuie — cinemascop: Munca (completare Maxim Gaspar) — 14.30; 16.30; 18.30; 20.30.
- O zi în localul norocoasă — cinemascop: Moșilor (completare Expresul de noapte) — 16; 20.30.
- French can-can: Moșilor — 18.15.
- Singur pe lume: Ferentari (completare De unde vin copiii?) — 15.30; 18; 20.30.
- Surcoșul, țigul celor 7 mări — cinemascop: Colentina (completare Romanțe) — 18; 18.15; 20.30.

vezii. Și să fi înconjurat de acești studenți preocupati, să te lăși purtat de estuivile vîetii lor încrezătoare și pasionate.

Ne-am îndreptat spre cartierul Zonei de Vest într-un tramvai de vremea bunicii, anacronic

la uzina de aluminiu erau două, unul după altul, și mi s-a atras atenția de altădată intrize foarte mult. Organizarea circulației lor ar trebui să fie mai rațională, cu siguranță.

Cartierul Zonei de Vest a însemnat însă o răscumpară a mersului cu tram-

tecolu am putut să le văd școala nouă, intrată în funcțiune abia de doi ani. Culorile ei stentice mi-au umplut ochii care le contemplaseră de multe ori, dar niciodată nu înțeleseseră atît de bine mesajul lor optimist.

terbil de aglomerată este soseaua orădeană în partea de vest a orașului. Mașini din toate țările le gonesc pe asfalt către destinația lor. Însă privitorului nostalgia vîetii agitate, consumate pozițiv și direct, această sosea este însăși viața orădeană actuală. Cu puțină perspicacitate poți să evaluezi multimea santerelor care o împinzesc, urmărind numărul mare de basculante care își etalează zgornitos metalele pe toate drumurile; microbuzele te pot edifica asupra muncitorilor care se îndreaptă spre fabrici, de asemenea autobuzele arhipline de la ora schimbului. Autoturismele strălucite îți pot vorbi despre amplasarea tot mai mare a celor care ne vîetăză țara și intră în noi pe la Oradea. Viața actuală a acestui oraș este prodigioasă și neliniștită, lumea adevărată începe să se abate, caută să frîmînt. Pe sosea, mașini și iar mașini.

Peisaj orădean

și leneș, cu opriri foarte dese și tălășuri le interesează, ca într-un film de început de secol. Căldătoria noastră devine un arpețiu pitoresc, pînă cînd ne-am dat seama că în felul acesta sute de oameni și muncii se duc la instituțiile lor, că problema transportului în comun în orașul Oradea a mai fost dezbătută de către presa locală și centrală. Nu se poate face cîer nimic? Așa că, dacă vezi ad cu autobuzele cure ne-au dus

Cartierul este în expansiune. În toate părțile se construiesc. Blocuri imense, lungi, blocuri turn, își înalță cofrajele. Copiii de aici cresc cu ochii pe verticală. Ei își umblu spirițului de ascensiune scheletului dimprejur. Există o educație mai bună? În orașul acesta vechi, cu clădiri ce poartă amprenta secolelor trecute, blocurile noi atrag imediat atenția și transmit privitorului un sens al continuității. Efort-

se află contururile uzinei de aluminiu și cofrajele santerului unei noi fabrici. Prin aceste obiective importante ale economiei noastre naționale, orașul este fâmiș în întreaga țară. Verbele stî pufine aici, totul este mișcare. Am cunoscut un inginer înolndurat și am plecat într-o seară împremună. Lumintele orașului deveneau tot mai puternice și fîndrul de treizeci de ani nu observa nimic. L-am întrebat dacă

(Urmare din pag. 1)

prietenilor celor mai vîetșii învîțai ai Europei, mîle aleasă și generoasă. Aici a găsit adăpost demnitatea zburcîntă a lui Stinca, iar în urmă cu două veacuri muzica era făcută de cineva din familia Haydn. Aici au adănat verurile lui Eminescu, într-o revistă ai cărui nume semnificativ pentru noi constituie națională. Omnia teatralia, înăd palatul baroc sau în fața casei lui Iosif Vulcan, istoria este prezentă. Orașul din marginea țării este bogat în măturii ale vîetii noastre istorice și trebuie remarcată arha conductorilor și actuali de a le sublinia și a le scoate în evidență. Istoria mai veche se leagă de cea prezentă și multe case modeste au fost locuri în care mersul ei era anticipat de mînti luminată. Memento-urile activității ilegale a partidului sînt numeroase, dovadă în ciuda dinamismului acestor locuri. Dacă treci pe sub coloanele palatului episco-

pal sau pe străzile cartierelor muncitorești, ți se impune aceeași considerație respectuoasă a efortului istoric.

Sub impresia secolului de istorie orădeană ne-am convins de continuitatea vîetii academice pe aceste locuri. Tradițiile înfrîmîntului umanist și ale academiilor de drept sînt duse mai departe la Institutul pedagogic, înfrîmînt în anii noștri, ale căruia prime două promoții de absolvenți se află în școlile de pe plaiurile Crișurilor. Toamna a risipit, ca în fiecare an, o eferescență înseamnă în școlile de activitate didactică, în cîminele și cantinele sale. Tineretul care gîndește, care învață, care se distrează, care face planuri, acesta este tineretul care poate fi înfrîmînt aci!

Vorbim mai sus de castani, mă gîndeam la splendoarea magnoliilor de la Institutul pedagogic, la arbele japoneze, și mi s-puneam că, dacă vezi ad cu noștri Oradea, trebuie să le

s-a îndatut vigoarea, caracterul teluric sau, dimpotrivă, multimea vegetației și frumusețea monumentelor. Ar trebui să spunem că așezările omenești seamănă, în general, dar că fiecare posedă totuși viața sa proprie. Oradea este unul din multele orașe românești în care trăiesc oameni la fel cu ceilalți de la noi, care lucrează, se veselesc și se supără, au satisfacții și neacuzări lor. Orășul este, într-un fel, mai mult decît ei. Spiritul său este deasupra lor, bîtrîn, alcătuit din straturile istorice multiple. Numai prezența suverană a Crișului ne aduce aminte că așezările sînt și ele schimbătoare, că înfloresc și apoi decăd, că iarăși se pot ridica, implinind o altă tinerețe. Oradea cunoaște astăzi o tinerețe matură, în care memoria celor de demult este asemănătoare cu undele acestora, purtătoare de imagini.

Orășele ai fost adevăratii tîntate de poezi. Unora li

viața internațională

Tratatul de neproliferare trebuie să asigure condiții egale de pace și securitate pentru toate statele

CUVINTAREA CONDOCĂTORULUI DELEGAȚIEI ROMÂNE ÎN COMITETUL CELOR 18

GENEVA 2. — Corespondentul Agerpres, Horia Liman, transmite: În ședința de joi, 2 noiembrie, a Comitetului celor 18 state pentru dezarmare, în cadrul căreia au continuat dezbaterile cu privire la proiectul de tratat pentru nedesimularea armii nucleare, a luat cuvântul conducătorul delegației române, ambasadorul Nicolae Ecobescu. După ce a subliniat că tratatul de neproliferare a armelor nucleare nu poate avea alt obiectiv decât acela de a asigura condiții egale de pace și securitate pentru toate statele, reprezentantul țării noastre a spus, printre altele: „Dintr-o asemenea preocupare, izvoarele propunerea conținută în documentul de lucru prezentat de delegația română, potrivit căreia părțile care posedă arme nucleare se vor obliga în mod solemn să nu folosească în nici o împrejurare și nu vor amenința cu folosirea acestor arme împotriva statelor care nu posedă arme nucleare și care se angajează să nu producă și să nu dobândească arme nucleare.”

Aderând la un tratat de neproliferare, fiecare țară nenucleară are nu numai dreptul dar și o înaltă datorie față de propriul popor să vegheze ca angajamentul de nelărmare atomică pe care și-l așteaptă ca efect, în nici un caz, diminuarea securității sale, ci, dimpotrivă, întărirea acestei securități. Asumându-și o asemenea obligație, este cu totul îndreptățit ca statele neposezătoare de arme nucleare să primească garanții corespunzătoare care să nu vor fi victime ale atacului nuclear sau ale amenințării nucleare. Un asemenea angajament ar avea pentru țările care nu posedă arme nucleare valoarea unei întreite paze: juridică, politică și morală.

Referindu-se la propunerea conținută în documentul de lucru prezentat de delegația română la 19 octombrie referitoare la obligația puterilor nucleare de a întreprinde măsuri concrete de dezarmare, vorbitorul a arătat că acest lucru este cu totul logic, deoarece garanția supremă de asigurare a păcii și de înlăturare a amenințării nucleare rămâne, fără putință de tăgădă, încetarea fabricării armelor atomice, distrugerea mijloacelor materiale de ducere a războiului — armamentele nucleare și vehiculele de transportare a lor la țintă. În acest context, a spus el, am dori să subliniem importanța deosebită pe care ar avea-o înfăptuirea până la capăt, integrală, a conceptului de neproliferare a armelor nucleare. Aceasta cere în mod imperios să se realizeze, ca unul din primii pași în domeniul dezarmării, retragerea tuturor armamentelor atomice de pe teritoriul altor state, lichidarea bazelor militare de pe teritorii străine și retragerea trupelor în limitele granițelor naționale.

Ambasadorul român a arătat în continuare că folosirea pasnică a energiei nucleare, în cele mai variate domenii de activitate, a devenit o pierdere indispensabilă a avântului general, economic și social al oricărei țări.

Vorbitorul a prezentat numeroase exemple din care rezultă decalajul care separă din punct de vedere economic țările în curs de dezvoltare de țările puternic in-

dustrializate, precum și decalajul științific și tehnic între aceste țări, disproporțiile în consumul de energie, în special decalajul în domeniul folosirii energiei nucleare în scopuri pasnice. O primă cerință fundamentală, determinată de această stare de lucruri — a spus el — este aceea ca tratatul de nedesimulare să nu îngăduie accesul țărilor nenucleare la folosirea pasnică a energiei nucleare. Orice îngădire a posibilităților de utilizare în scopuri pasnice a energiei nucleare ar condamna aceste țări la o gravă rămânere în urmă din punct de vedere industrial și științific, ar șirbi dreptul inalienabil al fiecărui popor de a beneficia din plin de marile cuceriri ale civilizației moderne. Dimpotrivă, prin prevederile sale, tratatul de neproliferare trebuie să asigure drepturi și posibilități nelimitate și fără nici o discriminare de a face cercetări în acest domeniu, de a folosi realizările științei și tehnologiei nucleare în scopul dezvoltării lor pasnice. Ambasadorul român a declarat că propunerea țării noastre în acest domeniu dă expresie principiului egalității în drepturi a tuturor statelor, a cărui respectare scrupuloasă se impune ca o condiție fundamentală în ansamblul relațiilor internaționale.

Răsunări similare — a declarat vorbitorul — motivează și noul paragraf pe care îl propunem să fie inclus în preambulul tratatului. Esența acestuia constă în afirmarea clară — fără echivoc a dreptului deplin al tuturor statelor, atât cele posesoare, cât și cele neposezătoare de arme nucleare, de a efectua cercetări asupra aplicațiilor pasnice ale energiei nucleare și de a utiliza energia nucleară în scopuri pasnice, atât în prezent cât și în viitor, pe bază de egalitate și fără nici o discriminare.

AMENDAMENTUL PROPUSE DE DELEGATUL NIGERIEI

În ședința Comitetului celor 18 state a luat, de asemenea, cuvântul șeful delegației Nigeriei, Sulekoto, care a propus o serie de amendamente la proiectul tratatului de neproliferare. Astfel, referindu-se la articolele 1, 2 și 4 ale proiectului, el a propus următorul amendament: „Fiecare stat semnatar al tratatului își ia obligația să coopereze direct sau prin intermediul Agenției Internaționale pentru Energia Atomică (A.I.E.A.), în mod sincer și potrivit resurselor sale tehnologice și materiale, cu orice alt stat sau grup de state semnatar ale acestui tratat, pe planul dezvoltării și progresului tehnologiei nucleare în scopuri pasnice și al tuturor schimburilor posibile de informații științifice și tehnologice cu privire la folosirea pasnică a energiei nucleare. Statele nucleare semnatar ale acestui tratat vor pune la dispoziția tuturor statelor nenucleare, prin intermediul A.I.E.A., informații științifice și tehnologice complete, re-

Vietnamul de sud

SE EXTIND ȘI SE CONSOLIDEAZĂ REGIUNILE ELIBERATE

HANOI 2 (Agerpres). — Într-una din regiunile eliberate din Vietnamul de sud a avut loc între 20 și 23 octombrie o ședință largită a Prezidiului Comitetului Central al Frontului Național de Eliberare din Vietnamul de sud, anunțând un comunicat transmis de agenția de presă „Eliberarea”. Președintele Prezidiului, Nguyen Huu Tho, a prezentat un raport privind situația generală din Vietnamul de sud din iarna anului 1966 și primăvara anului 1967.

Este neîndoielnic că în războiul de agresiune împotriva Vietnamului de sud imperialist S.U.A. întâmpină mari dificultăți în țară și peste hotare. Inițind acțiuni ofensive, forțele armate patriotice din Vietnamul de sud și poporul au obținut numeroase succese militare

și politice, au lichidat, decimat și dezintegrat o mare parte a forțelor armate aparținând aliaților S.U.A. și au coordonat îndeaproape acțiunile cu mișcarea populară pentru a distruge „satele strategice”. Regiunile eliberate s-au consolidat și s-au extins. În orașele și regiunile controlate de dușmani mișcarea populară pentru restabilirea drepturilor democratice și naționale s-a dezvoltat și mai mult. Programul politic al F.N.E. a obținut aprobarea și sprijinul maselor largi din țară și de peste hotare. În cadrul ședinței au fost examinate planurile viitoare și au fost elaborate sarcinile care stau în fața poporului sud-vietnamez și forțelor sale armate.

O declarație a guvernului R. P. Chineze

PEKIN 2 (Agerpres). — Guvernul Republicii Populare Chineze a dat publicității o declarație în care condamnă cu hotărâre bombardarea în repetate rânduri de către imperialiștii S.U.A. a orașului Hanoi. Guvernul și poporul chinez, se arată în declarație, sprijină cu hotărâre declarația din 31 octombrie a guvernului R. D. Vietnam.

În declarație se subliniază totodată că în ciuda afirmațiilor cu privire la intenția de a organiza tratative de pace, Statele Unite intensifică războiul de agresiune împotriva R. D. Vietnam și bombardamentele asupra capitalei acesteia, Hanoi.

Guvernul și poporul chinez consideră că este o datorie a lor internațională să sprijine și să acorde ajutor poporului vietnamez în lupta lui împotriva agresiunii S.U.A., pentru eliberare națională, se spune în declarația guvernului R. P. Chineze.

DECLARAȚIA M. A. E. AL R. P. MONGOLE

ULAN BATOR 2 (Agerpres). — Ministerul Afacerilor Externe al R. P. Mongolie a dat publicității o declarație împotriva intensificării bombardamentelor aviației americane asupra cartierelor populate ale orașului Hanoi. În declarație se protestează împotriva utilizării mijloacelor de ucidere în masă, arătându-se că, în ciuda acestora, agresorii nu vor putea obține victoria în războiul dus în Vietnam. „Poporul mongol și guvernul R. P. Mongole — se spune în încheiere — sprijină pe deplin declarația guvernului R. D. Vietnam din 31 octombrie 1967, care cere guvernului S.U.A. să înceteze bombardamentele asupra Vietnamului de nord, să retragă trupele americane și să se retragă aliații săi S.U.A. din Vietnamul de sud și să creeze, în baza acordurilor de la Geneva din anul 1954, posibilitatea ca poporul vietnamez să-și hotărască singur soarta.”

Festivitățile de la Alger

ALGER 2. — Corespondentul Agerpres, C. Benga, transmite: Delegația română, condusă de Alexandru Boabă, ministrul petrolului, care la invitația guvernului algerian ia parte la festivitățile prilejuate de cea de-a 15-a aniversare a începerii luptei de eliberare a poporului algerian, a depus joi dimineața o coroană de flori la monumentul eroilor algerieni de la Cimitirul El Alia din Alger.

Venind din Angola Două coloane de mercenari au pătruns în Congo

În timp ce grupul de mercenari din orașul Bukavu primește serioase lovituri, cercurile colonialiste au pus la cale un nou complot. Președintele statului Congo (Kinshasa), Joseph Mobutu, a confirmat joi într-o declarație făcută unui reprezentant al agenției France Presse că două coloane de mercenari înarmați au pătruns pe teritoriul congolez în regiunea Katanga, venind din Angola. Generalul Mobutu a calificat intrarea celor două coloane de mercenari pe teritoriul țării sale drept un act de agresiune al Portugaliei împotriva Congo-ului. Șeful statului congolez a spus că Consiliul de Securitate va fi informat în legătură cu această „agresiune”.

CREȘTEREA SCHIMBURILOR COMERCIALE ÎNTRE R. D. G. ȘI R. F. G.

Revista de comerț exterior „Rynek Zagraniczne” din R. P. Polonă, ocupându-se de schimburile comerciale dintre Republica Democrată Germană pe de o parte, Republica Federală a Germaniei și Berlinul occidental pe de altă parte, scrie, într-un număr recent, că ele înregistrează în ultimii ani o creștere însemnată. „În anul 1965 schimburile comerciale ale R.D.G. cu R.F.G. și Berlinul occidental s-au ridicat la 2.977 milioane mărci valută, față de 2.167 milioane mărci în anul precedent, din care exportul R.D.G. s-a ridicat la 1.222 milioane mărci (în 1964 a fost de 1.107 milioane mărci), iar importul acestei țări s-a ridicat la 1.075 milioane mărci (în 1964 — 1.059 milioane mărci). Într-un ritm și mai rapid au crescut schimburile în anul trecut. Volumul comerțului R.D.G. cu R.F.G. și Berlinul occidental a crescut față de anul 1965 cu 20 la sută, ridicându-se la 2.757 milioane mărci valută, ceea ce constituie 10,2 la sută din totalul comerțului exterior al Republicii Democratice Germane. Aceasta depășește în măsură însemnată creșterea ritmului schimburilor comerciale ale R.D.G. cu alte țări. Un rol mare în accelerarea schimburilor comerciale inter-germane îl are lichidarea unei serii de îngrijorări vest-germane care frînau comerțul dintre cele două state germane”, scrie revista poloneză.

În urma experienței efectuate cu sateliții „Cosmos-186” și „Cosmos-188”

Noi perspective în crearea unor mari stații cosmice

MOSCOVA 2 (Agerpres). — Agenția TASS relatează că joi a luat sfârșit un program vast de cercetări efectuate cu ajutorul sateliților artificiali ai Pământului cu echipament special — „Cosmos-186” și „Cosmos-188”.

Scopul principal al programului a constat în verificarea ideilor științifice și soluțiilor practice care permit efectuarea joncțiunii automate a doi sateliți.

Programul a prevăzut plasarea pe orbită a sateliților „Cosmos-186”, efectuarea de către acesta a unui zbor autonom de 72 de ore înscriserea pe o orbită apropiată a unui al doilea satelit — „Cosmos-188”, apropierea lor, realizarea joncțiunii automate, zborul comun pe orbită și apoi decuplarea automată a celor doi sateliți.

Satelitul „Cosmos-186” a fost lansat la 27 octombrie și a efectuat manevrele prevăzute. Toate sistemele sateliților, inclusiv instalația de calcul aflată la bord, au funcționat normal. La 30 octombrie a fost înscris pe orbită „Cosmos-188” în vederea joncțiunii automate cu „Cosmos-186”.

După cum au arătat informațiile obținute în urma descifrării măsurătorilor telemetrice și studiilor emisiunilor de televiziune, „apri-

derea” prin radio a sateliților „pasivi” „Cosmos-186” s-a desfășurat conform programului. Apropierea și acostajul au fost efectuate cu ajutorul unor instalații-motoare de putere redusă.

Întregul complex de aparate radio-tehnice, instalații de calcul și sisteme automate aflate la bordul celor doi sateliți au funcționat corespunzător în cursul întregului zbor, al realizării joncțiunii și decuplării.

După decuplare și aducerea pe Pământ a sateliților „Cosmos-186”, experimentarea sateliților „pasivi” „Cosmos-188” a continuat încă 48 de ore. După închiderea programului prevăzut, acesta din urmă s-a înapoiat pe Pământ.

Rezultatele experienței au confirmat justetea ideilor științifice și soluțiilor practice pentru asigurarea joncțiunii automate a unor sateliți aflați pe orbită.

Agenția TASS apreciază că această experiență deschide noi perspective în crearea unor mari stații cosmice științifice. S-a demonstrat în practică faptul că la nivelul actual de dezvoltare a tehnicii este posibilă montarea automată pe orbită a unor aparate cosmice fără prezența omului la bord.

Represiuni antidemocratice în Sudan

Agenția France Presse a apreciat că neconstituțională legea potrivit căreia a fost pus în funcție, în același timp, aturcile cercurilor reacționare n-au fost în stare să stăviească influența crescândă a P. C. din Sudan asupra maselor largi populare. La alegerea suplimentară pentru Adunarea Constituțională din mai a.c. candidatul partidului comunist, a cărui activitate continuă să fie în mod oficial interzisă, a reușit să obțină victoria impresionantă asupra forțelor de dreapta și a fost ales deputat în parlament.

Recentele acțiuni împotriva unor membri ai conducerii P. C. din Sudan arată că reacțiunea nu a renunțat la intenția ei de a împiedica activitatea partidului comunist. Ea recurge la orice mijloc în încercarea de a discredită P. C. din Sudan. În prezent forțele de dreapta încearcă să adopte o nouă constituție permanentă în care să includă articole care să interzică activitatea partidului comunist.

Curtea Supremă a apreciat că neconstituțională legea potrivit căreia a fost pus în funcție, în același timp, aturcile cercurilor reacționare n-au fost în stare să stăviească influența crescândă a P. C. din Sudan asupra maselor largi populare. La alegerea suplimentară pentru Adunarea Constituțională din mai a.c. candidatul partidului comunist, a cărui activitate continuă să fie în mod oficial interzisă, a reușit să obțină victoria impresionantă asupra forțelor de dreapta și a fost ales deputat în parlament.

Recentele acțiuni împotriva unor membri ai conducerii P. C. din Sudan arată că reacțiunea nu a renunțat la intenția ei de a împiedica activitatea partidului comunist. Ea recurge la orice mijloc în încercarea de a discredită P. C. din Sudan. În prezent forțele de dreapta încearcă să adopte o nouă constituție permanentă în care să includă articole care să interzică activitatea partidului comunist.

agențiile de presă transmit:

● ELEMENTE DE TENSIUNE ÎN CIPRU ● ÎNCHIEIEREA „EXPOZIȚIEI ROMÂNIEI” LA TOKIO ● O HOTĂRÎRE A GUVERNULUI IRANIAN

Pompiliu Macovei, președintele Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă, aflat într-o vizită de zece zile în R. S. Cehoslovacă, a avut joi o întrevedere cu ministrul afacerilor externe, Vaclav David, cu care a făcut un schimb de păreri asupra unor probleme legate de extinderea colaborării culturale dintre cele două țări. În aceeași zi, Pompiliu Macovei cu soția au părăsit Praga, îndreptându-se spre patrie.

„Expoziția României” din Tokio, organizată de Camera de Comerț a Republicii Socialiste Române în colaborare cu Organizația japoneză pentru promovarea comerțului exterior (JETRO) s-a închis joi. Expoziția a fost vizitată de un număr mare de persoane care au apreciat produsele românești.

Iranul își va spori producția de petrol. Iranul a făcut cunoscut delegației consorțiului internațional al petrolului hotărârea sa de a mări cu 20 la sută extracția de petrol în cursul celui de-al patrulea plan cincinal. Potrivit declarației primului ministru al țării, Amir Abbas Hoveyda, din cele 6,3 miliarde dolari, necesari Iranului pentru finalizarea planului cincinal, 5,9 miliarde vor trebui acoperite din veniturile provenite din exploatarea petrolului.

Primul ministru al Turciei, Suleyman Demirel, a declarat că guvernul său a făcut un

demers pe lângă guvernul cipriot cerându-i să dispună eliberarea lui Rauf Denktaş, președintele Camerei comunității turce din Cipru, care a fost arestat marș în insula Denktaş, exilat în Turcia în 1964, s-a reîntors clandestin la 21 octombrie în Cipru. Din surse demne de încredere, scrie France Presse, la Ankara s-a aflat că președintele Makarios a făcut cunoscut prietenului turc că viața lui Denktaş nu se află în pericol. Cu toate acestea, situația în Cipru a înregistrat o anumită încordare în ultimele zile. Cele două comunități au trecut la consolidarea fortificațiilor lor în apropierea „liniei verzi”, care separă cele două sectoare din Nicosia.

George Brown în conflict cu presa. Numeroase ziare britanice au cerut joi dimineața demisia ministrului de externe al Angliei, George Brown. Proastele relații ale acestuia cu presa londoneză, în special cu presa conservatoare, au atins, se pare, punctul culminant miercuri, când ministrul a adus critici severe unor ziare pentru modul în care au reflectat anumite declarații ale personalităților de frunte din Foreign Office.

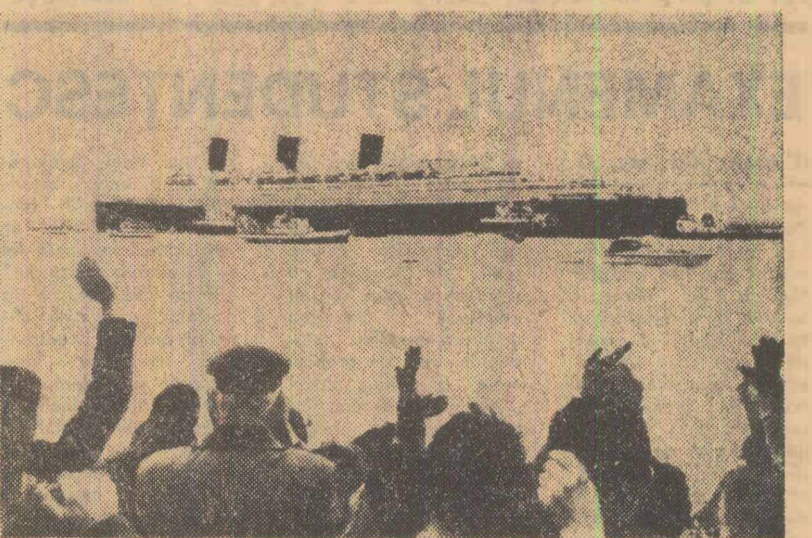
Tratative economice iugoslavo-olandeze. În capitala Iugoslaviei au început tratative cu privire la încheierea unui acord de colaborare economică, industrială și tehnică între Iugoslavia și Olanda. Referindu-se la relațiile economice dintre cele două țări, agenția Tanjug arată că forma de bază a colaborării

reciproce o constituie schimburile comerciale, a căror valoare s-a cifrat anul trecut la 40 milioane dolari. În cadrul actualilor tratative se va căuta extinderea relațiilor economice.

Convorbiri între delegații ale P.C.F. și P.S.U.G. În comunicatul dat publicității cu prilejul vizitei în Republica Democrată Germană, la invitația C.C. al P.S.U.G., a unei delegații a C.C. al Partidului Comunist Francez, condusă de François Billoux,

membru al Biroului Politic, se arată că în cursul intervederilor ce au avut loc delegațiile celor două partide au procedat la un schimb de informații asupra politicii P. C. Francez și P.S.U.G. în îndeplinirea sarcinilor lor, asupra unor probleme actuale ale situației internaționale.

Un decret regal publicat joi la Atena, relatează agenția reuter, conținea noi împuterniciri colonelului Georgios Papadopoulos, ministru fără portofoliu în actualul guvern grec. În baza acestui decret, toate proiectele de lege elaborate de alți membri ai cabinetului grec vor trebui să fie supuse spre aprobare colonelului Papadopoulos, înaintea de a fi prezentate primului ministru Kostas Karamanlis.

Transatlanticul englez „Queen Mary” a părăsit marșul portului englez Southampton pentru ultima călătorie pe care o va face înainte de a fi transformat la Long Beach (California — S.U.A.) într-un muzeu și hotel plutitor.

ACTIVITATE DIPLOMATICĂ ÎN JURUL SITUAȚIEI DIN ORIENTUL APROPIAT

CAIRO 2 (Agerpres). — Ziarul „Al-Ahram” din Cairo publică în numărul de joi o știre a corespondentului său din New York, în care se arată că „delegația U.R.S.S. și delegația Statelor Unite la O.N.U. s-au întâlnit miercuri, pentru a încerca să găsească o soluționare a crizei din Orientul Apropiat”. „Delegațiile arabe așteaptă un eventual rezultat din partea acestei întâlniri” — adaugă „Al-Ahram”.

Ziarul arată din nou că delegațiile arabe „nu vor accepta nici un proiect de rezoluție care nu va specifica faptul că trupele israeliene trebuie să fie retrase de pe teritoriile ocupate”.

După cum anunță agenția U.P.I., în prezent au loc consultări în vederea convocării unei noi conferințe arabe la nivel înalt care să examineze criza din Orientul Apropiat. În acest sens, ziarul „Al-Ghurnia” citat de agenția U.P.I., scrie că au loc convorbiri între secretarul general al Ligii Arabe, Hassouna și miniștrii arabi ai afă-

ceilor externe. După cum se știe, șefii de state au căzut de acord în timpul reuniunii de la Khartoum din septembrie a.c. să convoace o altă conferință la nivel înalt la Bagdad, probabil în cursul lunii noiembrie.

LONDRA 2 (Agerpres). — Într-un interviu televizat, regele Hussein al Iordaniei, care se află în vizită la Londra, a vorbit despre posibilitatea unei soluționări pasnice a conflictului din Orientul Mijlociu. Regele a spus că „va încerca totul pentru a ajunge la o reglementare pasnică”. El a avertizat, însă, asupra situației actuale „foarte dificile și potențial explozive”. Regele Hussein a adăugat: „Nu-i urasc pe evrei și consider că noi putem trăi alături. Am ajuns la situația actuală ca urmare a unei tragedii, dar se poate obține o reglementare, cu ajutorul restului lumii, pe o cale care poate aduce pacea în regiunea noastră și o sansă pentru toți de a trăi în pace și a-și clădi un viitor mai bun”.

Întrevederi ale președintelui Adunării Generale a O.N.U.

NEW YORK 2. — Trimișul special Agerpres, Romulus Căpescu, transmite: Președintele sesiunii Adunării Generale a O.N.U., Corneliu Mănescu, s-a întâlnit joi cu V. V. Kuznetov, prim-locțiitor al ministrului afacerilor externe, șeful delegației sovietice, și cu Mahmoud Mestiri, reprezentantul permanent al Tunisiei, cu care a discutat probleme privind desfășurarea lucrărilor actualei sesiuni.

În aceeași zi, el a primit vizita unei delegații parlamentare britanice, condusă de A. H. Albu, deputat din partea Partidului laborist. Cu acest prilej au fost trecute în revistă probleme ale sesiunii O.N.U. și alte probleme internaționale.